

Za Novo leto.

(Majhnemu Jančku.)

Veš kaj, dragi Janček moj?
 Novo leto je prišlo.
 Kdaj je prišlo?
 Zjutraj kar in kar nocoj;
 saj ne veš ti prav, kako.
 Ti si pančkal kakor snop,
 lepe si užival sne —
 čas pa ti je kopal grob,
 ali nisi se zavedal,
 kaj prinese grob ti vse?
 Zazori ti življenja raj,
 morda peklo zazija,

vse prebiješ sam tedaj.
 Bog ti dosti daj srca,
 mnogo bistrega duha,
 Bog, ki velel je nekoč:
 „Majhna deca, k meni!“
 Saj deli dobrotno moč
 tvoji duši čisti,
 od Njega rojeni.
 Veš kaj, dragi Janček moj,
 bodi srečen in vesel,
 da je bil dober Miklavž s teboj
 in da te hudobni parkelj ni vzel!

Anton Medved.

Tonček.

Spisal Andrej Rapè.

Poreden ni bil Lorenčev Tonček. Tudi v šolo ni nerad hodil. Rekli bi skoro, da je prav z veseljem zahajal tja, da mu postavijo glavo na pravo mesto, kakor so rekali njegov ded. Tudi ubogljiv je bil. Nalog ni pozabil izdelovati doma. No, pa če se je ravno kdaj kaj takega pripetilo, to tudi še ni bilo Bog ve kak greh. Nekaj pa je imel napačnega na sebi, kar pa vem, da ima marsikateri tudi izmed vas. Veste kaj? Ledu, tistega gladkega, spolzkega ni mogel videti, pa celih črevljev tudi ne.

V šoli so učitelj prepovedali, drsati se na poti domov grede. Kdo pa bi se ne, ko je tako lepa prilika, ko so tako lepe drse po Skrhaniji! Pa to, to! Cesta drži skozi gozd in nizdol, nizdol . . . Kako hitro pa je človek tudi spodaj! To je nekaj! Smrekovih vej imata s Časlovim Anžetom vedno v Skrhaniji vrhu klanca pripravljenih. Pa ko prideta do klanca iz šole, tedaj pa kar veje podse in zdrčita nizdol kot najboljša jahalca na iskrih konjih. Pod klancem teče Vrševnik. Majhen potok je to. In večkrat se prigodi, da sta njiju konja iz smrekovih vej muhasta. Tonček vpije časih na vse grlo „bistahor“, pa konj le sili „tihot“ v potok. Tako pa se pripeti večkrat, da prijezdi ta ali oni nehote k ribicam v vas. Seveda jo užge potem domov, kakor bi kuril za njim. Doma pa nista ob takih mokrih prilikah tudi ateja brez tistega mazila, ki nevšečno žge po sedalu.

Tako je doživel nedavno Tonček, da ga je zanesel njegov konj tako v stran, da je neusmiljeno zaril po zmrznjenem snegu z nosom in ga odnesel precej povečanega in s podolžnimi praskami zaznamovanega. No, in doma so ga potem atej tudi še drugje zaznamovali. Pa ne pomaga mu dosti. Zaman je to! Da ledu in snega ni, potem bi bil Tonček prav priden deček. Saj hudoben ni! A ob ledu in snegu je neslušen in pozabljiv. Še kosilo bi pustil!

Mislil, da sedaj precej poznate našega Tončka. Ko bo to-le bral, da bo bral — dobro vem, pa se bo jezno namrdnil name, češ, pa tudi vse moraš strobiti v svet. Pa tako-le malo dobro se mu bo pa le zdelo, češ, da ga vlačijo celo po tiskanih bukvah!

Pa mislil sem vam povedati poseben Tončkov slučaj. Pred božičnimi počitnicami tisti dan je bilo. Mati so dali Tončku kučmo na glavo, torbo črez ramo pa kos črnega kruha v roko, in podal se je na pot proti šoli.

Prav počasi je stopal. Spotoma pa mu je jela po glavi rojiti neka muha. Prej mu to še nikdar na misel ni prišlo, danes pa se mu je kar hipoma zdelo jasno kot beli dan, da ne gre v šolo, temveč na Sršev travnik na led.

Reči moramo, da se je tej muhi spočetka precej upiral, a naposled ji je vendar podlegel.

„Saj je zadnji dan pred počitnicami“, si je mislil, „in gospod učitelj bodo pozabili po praznikih, da me danes ni bilo v šoli.“

Rečeno — storjeno! Nekaj časa je še stal ob potoku na cesti pa strmel v vodo. Kar hipoma pa je poskočil dva koraka nazaj in se zaletel ter preskočil potok. „Pa ne grem“, je zamrmral sam sabi in izlival iz črevlja vodo, ki jo je bil zajel. „Drsal se bom“, je zopet šepetal.

Zadaj, kjer se cesta zavije med grmovje, so se čuli koraki. „Če je Anžek, pa pojde še ta z mano“, si je mislil Tonček. „In če bo hotel v šolo, pa bi še mene silil — nak — ne grem!“

Ozrl se je nazaj. Črevelj je držal v rokah. Nekaj ga je poščegetalo. Izgubil je oči, in muha iz glave je hitro odletela . . .

— Kaj pa delaš ondi, Tonček? —

„Črevelj si obujem.“

— Ali si do sem prišel bos? —

„Prosim, ne!“

— Kako pa si prišel na ono stran? —

„Skočil sem tja, pa sem zajel vodo v črevelje.“

— In kako prideš sedaj sem na to stran? —

„Prosim, skočil bom zopet.“

— No, pridi sem, greva skupaj v šolo. —

Tončka je kar zazeblo.

— Ura bo kmalu devet. Le hitro! —

In skočil je, pa se odkril na drugi strani še enkrat — gospodu učitelju.

Nič muhastega ni bilo več na njem. Da ne bi šel v šolo, še mislil ni.

Pa nekaj drugega mu je rojilo po glavi. Česlov Anžek je zadnjič pisal

kazen: „Iz šole hodi redno domov!“ Učitelj pa so pristavili: „Kdor ne hodi tako, ni reden, in nerednost je kaznjiva!“ On pa je skakal čez potok, ni šel naravnost, ni bil reden — in kaj, če ne pride gospodu učitelju na misel, da malo zapojeta?!

Boječe, od strani je pogledal Tonček učitelja. Lice je bilo prijazno . . .

No, hudega v šoli ni bilo. Malo pa je le manjkalo, da ni tisti dan Tonček kosil v šoli. In kako to? Gospod učitelj so se jezili in ga karali. Vsak hip je pričakoval sodbe. Pa poznali so ga in vedeli, da ne more mimo ledu mirno naprej. Drugače pa je bil priden deček, zato so mu prizanesli.

Jaz pa upam, da ko bo Tonček to-le bral, da še to svojo napako vrže v tisti potok ribicam, da bo potem prav reden in priden deček.

Božična pesem.

*Kakor angel božji lepa
noč nad zemljo sloni,
kakor božje očesce
zvezda vsaka gori.*

*Pod nebom duh božji
plava pojoč:
Prišla je, prišla je
božična noč!*

*V plamenu iskri se
na nebu sveti križ,
odprť je zemljanom
nocoj paradiž!*

*V haljicah belih pojo
krilatci slavnice,
nad zemljo zlate
vihte kadilnice . . .*

*Kakor molitev hrepeneča
pojo zvonovi iz lin,
molitev njih blagoslovlja
božji Sin . . .*

*Zasmeje se zemlja,
ta blaženstva zroč . . .
V božjem podrhtava veselju
božična noč!*

Fran Žgur

